

Postanowienie z dnia 6 kwietnia 2007 r.

II PZ 12/07

Oznaczenie w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia podlega w uzasadnionych przypadkach sprawdzeniu przez sąd na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c., przy zastosowaniu reguł określonych w art. 19-24 k.p.c.

Przewodniczący SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca),
Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 kwietnia 2007 r. sprawy z powództwa Wiesława R. przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących Gimnazjum i Liceum Akademickie w T. o przywrócenie do pracy, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu z dnia 29 grudnia 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 28 września 2006 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu oddalił powództwo Wiesława R. przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących „Gimnazjum i Liceum Akademickie” w T. o przywrócenie do pracy. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie została wskazana przez powoda wartość przedmiotu sporu.

W apelacji od powyższego wyroku powód zaskarżył go w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez przywrócenie do pracy, ewentualnie zasądzenie odszkodowania z tytułu rozwiązania stosunku pracy z naruszeniem przepisów prawa. Wykonując wezwanie Sądu w zakresie usunięcia braków apelacji pełnomocnik powoda podał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 7.196,40 zł.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2006 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu odrzucił apelację uznając, że wezwanie do usunięcia

braków apelacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia wykonane zostało w sposób nieprawidłowy. Ze znajdującego się w aktach sprawy zaświadczenia wynika, że miesięczne wynagrodzenie powoda stanowiło kwotę 2.470,90 zł. W przypadku roszczeń alternatywnych wartość przedmiotu sporu winna być wskazana według żądania większego, a dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia powoda przewyższa kwotę wskazaną przez jego pełnomocnika jako wartość przedmiotu zaskarżenia. Wskazana kwota stanowi najprawdopodobniej 3-miesięczne wynagrodzenie powoda, a tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia została określona niezgodnie z art. 23¹ k.p.c. Oznacza to, że pełnomocnik powoda nie uzupełnił w terminie braku apelacji, co prowadzi do jej odrzucenia z mocy art. 370 k.p.c. w związku z art. 373 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 370 k.p.c. w związku z art. 373 k.p.c. poprzez uznanie, że niepoprawne oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia uzasadnia odrzucenie apelacji, podczas gdy uchybienie to nie wpływa na właściwość rzeczową sądu ani dopuszczalność tego środka odwoławczego. W ocenie skarżącego jest to uchybienie tego rodzaju, że nie uniemożliwia nadania apelacji prawidłowego biegu i nie powinno powodować jej odrzucenia. Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 368 k.p.c. określa niezbędne elementy konstrukcyjne apelacji, stanowiąc w § 2, że w sprawach o prawa majątkowe należy oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia, którą określa się przy odpowiednim zastosowaniu reguł określonych w art. 19-24 i 25 § 1 k.p.c. Brak apelacji polegający na niewskazaniu wartości przedmiotu zaskarżenia podlega usunięciu w trybie określonym w art. 130 § 1 k.p.c., a jego nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie powoduje odrzucenie apelacji przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 373 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. Z treści art. 130 § 1 k.p.c. wynika, że ma on zastosowanie w przypadku, gdy pismo procesowe jest dotknięte brakiem uniemożliwiającym nadanie mu prawidłowego biegu. Istotne jest zatem w pierwszym rzędzie rozważenie kwestii, czy wezwanie do uzupełnienia apelacji przez określenie wartości przedmiotu zaskarżenia było niezbędne do nadania jej biegu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że

określenie wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia spełnia kilka funkcji. Przede wszystkim służy ono stwierdzeniu właściwości rzeczowej sądu, wysokości opłat sądowych oraz dopuszczalności skargi kasacyjnej, ale także ma na celu ustabilizowanie przedmiotu sporu i zakresu zaskarżenia dla eliminacji możliwości dowolnego ich określania w poszczególnych stadiach postępowania dla potrzeb dopuszczalności zaskarżenia skargą kasacyjną lub zażaleniem do Sądu Najwyższego oraz ponoszenia kosztów procesu (ich rozliczenia między stronami). Te ostatnie funkcje są spełniane także przez oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji i dotyczą również spraw z zakresu prawa pracy. Dlatego też w art. 368 § 2 k.p.c. w sposób jednoznaczny wprowadzono obowiązek oznaczenia w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o prawa majątkowe, wypełnienie którego winno być egzekwowane na odpowiednim etapie postępowania. Powoduje to, że oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia należy do niezbędnych elementów tego środka odwoławczego (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 10/03, OSNP 2004 nr 3, poz. 43 i z dnia 7 lipca 2005 r., II UZP 7/05, OSNP 2005 nr 24, poz. 396 oraz postanowienie z dnia 30 stycznia 2003 r., I PK 268/02, Monitor Prawa Pracy-wkł. 2004 nr 9, poz. 10). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się również, że możliwe jest specyficzne oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji, tak aby nie budziła ona żadnych wątpliwości. Odnosi się to do sytuacji, gdy żądanie dotyczyło zasądzenia konkretnej kwoty pieniężnej (przyznania świadczenia w określonej kwocie pieniężnej). W takim przypadku apelacja zaskarżająca w całości wyrok sądu pierwszej instancji orzekający o całości żądania, w której nie oznaczono wartości przedmiotu zaskarżenia, nie jest dotknięta brakiem uniemożliwiającym nadanie jej prawidłowego biegu w rozumieniu art. 130 § 1 k.p.c. (por. postanowienie z dnia 15 września 2000 r., I PZ 58/00, OSNAPiUS 2002 nr 9, poz. 214). W konsekwencji można przyjąć, że niewskazanie w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia uniemożliwia nadanie jej prawidłowego biegu wówczas, gdy przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 19 § 1 k.p.c.).

W niniejszej sprawie przedmiotem wyrokowania Sądu pierwszej instancji było żądanie przywrócenia powoda do pracy. Roszczenie to ma charakter majątkowy a jego wartość podlega obliczeniu według reguł określonych w art. 23¹ k.p.c. w związku z art. 19 § 2 k.p.c. Oznacza to, że w sprawie o roszczenie pracownika dotyczące rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowie na czas

nieokreślony - suma wynagrodzenia za pracę za okres jednego roku, a nie kwota pieniężna podana w myśl art. 19 § 1 k.p.c. Takie same zasady znajdują odpowiednie zastosowanie przy oznaczeniu w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia stosownie do art. 368 § 2 k.p.c. Skoro zatem niewskazanie przez powoda wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji uniemożliwiało nadanie jej prawidłowego biegu, przeto skarżący prawidłowo został wezwany do uzupełnienia braku w tym zakresie i jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazał kwotę 7.196,40 zł. W konsekwencji wartość tę oznaczył, tyle że nieprawidłowo, czego zażalenie nie kwestionuje.

Pozostaje zatem do rozważenia kwestia, czy nieprawidłowe oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia uzasadniało uznanie przez Sąd drugiej instancji, że nie doszło do uzupełnienia braku apelacji w rozumieniu art. 370 i art. 373 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o przywrócenie do pracy w sposób niezgodny z art. 23¹ k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. jest niewykonaniem wezwania sądu w tym przedmiocie w rozumieniu art. 398⁶ § 2 k.p.c. i może stanowić podstawę odrzucenia skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 11 czerwca 2002 r., I PZ 50/02, niepublikowane oraz z dnia 23 lutego 2004 r., I PZ 125/03, OSNP 2005 nr 1, poz.8). Stanowisko to związane jest ściśle z kwestią dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe w zależności od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.) i z obowiązkiem sądu drugiej instancji dokonania kontroli dopuszczalności tej skargi (art. 398⁶ § 1 k.p.c.). W takim przypadku niewłaściwe wykonanie obowiązku nałożonego przez sąd drugiej instancji, to jest wykonanie go w taki sposób, że skarga jest niedopuszczalna ze względu na treść art. 398² § 1 k.p.c., powoduje możliwość uznania, że wskazana przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym wartość przedmiotu zaskarżenia nie podlega już sprawdzeniu i korekcie na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., a skutki wadliwego jej oznaczenia obciążają stronę. Inaczej mówiąc takie nieprawidłowe wykonanie wezwania sądu uzasadnia przyjęcie, że strona nie uzupełniła braków skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Określenie w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia nie wpływa na dopuszczalność tego środka odwoławczego, lecz - jak wyżej wskazano - ma na celu ustabilizowanie przedmiotu sporu i zakresu zaskarżenia. Z tego względu oznaczona w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia podlega w uzasadnionych przypadkach kontroli i sprawdzeniu przez sąd na podstawie stosowanego odpowiednio art. 25 § 1

k.p.c. Przepis ten daje sądowi możliwość sprawdzenia z urzędu podanej przez skarżącego wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli istnieje wątpliwość co do właściwego jej określenia, przy czym sprawdzenie to polega na sprawdzeniu danych stanowiących podstawę określenia wartości przedmiotu sporu i sposobu obliczenia stosownie do reguł określonych w art. 19 - 24 k.p.c. Z przepisu art. 25 § 1 k.p.c. nie wynika przy tym dowolność sądu w tym zakresie, lecz w istocie jego obowiązek podjęcia odpowiednich działań w każdym przypadku, w którym pojawi się wątpliwość co do prawidłowego określenia podanej przez skarżącego wartości przedmiotu zaskarżenia. Powinno to nastąpić w szczególności w sytuacji, kiedy - jak w niniejszej sprawie - w postępowaniu pierwszoinstancyjnym nie doszło do oznaczenia wartości przedmiotu sporu, a Sąd drugiej instancji wartość tę określił zgodnie z art. 23¹ k.p.c. na sumę wynagrodzenia powoda za pracę w kwocie 2.470,90 zł miesięcznie za okres jednego roku i odpowiada ona wartości przedmiotu sporu, czyli kwocie właściwej dla chwili wniesienia pozwu.

Z podanych wyżej przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

=====